

TO SUBSCRIBE AND RECEIVE THIS TORAH SHEET WEEKLY WWW.TORAHTAVLIN.ORG OR SEND AN EMAIL TO TORAHTAVLIN@ YAHOO.COM

that each one gets \$100 והשאר יהא מונח עד שיבוא אליהו. In this case there is certainly a liar [דראי רמאי] we just don't know who it is, so we wait for אליהו הנביא to use his רוח הקודש to expose the liar. This is permitted because it's not a *psak halacha*, iust a revelation of who the liar is. For that he may use his Navi powers, so we call him אליהו So too here, when R' Yochanan says that if Elivahu would come & tell us that the widow is destined to miscarry, she would be a בת יבום. this is not an issue of לא בשמים, because it's not a *psak* just a revelation of facts.

The Gemara relates [ב"מ פג.] that there was a מחלוקות between הקב"ה between ישיבה של מעלה what is the ישיבה של מעלה what is the הקב"ה hat there was a מרלוקות between "א נגע מ argued & *paskened* it to be שער לבן if the בהרת came first or the טמא argued & *paskened* it to be שער לבן. Eventually they summoned שמים to settle the debate. As he was dying, he ruled טרבאת צרעת פ"ב ט"ן. The Rambam paskens טהור on this doubt, טמא Against שמים ווי How could he? The משנה explains that since רבה was mostly in שמים when he uttered יטמא, we need not הגדה because הקב"ה, because לשם (his grandfather) this is what is meant in the הדהה לא בשמים when we say "ייני". Not give us the Torah? Torah is our life, what do we mean by this? The L**eshem** explains we are saving, even if we were just given the *Torah* to learn, without the power to *Pasken* against שמים, it would be enough!

A SERIES IN HALACHA LIVING A "TORAH" DAY

Chag HaPesach: Relevant Halachos for Yom Tov

Krias HaTorah. In Eretz Yisroel, where only 7 days of Yom Tov

are celebrated, the final Shabbos is a regular Shabbos. They will

read Parshas Acharei Mos, while in chutz l'aretz, we will read

the Kriah of Acharon shel Pesach. As a result, in Eretz Yisroel

they will be one week ahead in the order of the *parshivos* until

the end of *Tammuz*, when *Parshos Matos* and *Masei* will be read

together, allowing *chutz l'aretz* to catch up. Guests from *Eretz*

Yisroel and talmidim, students and all those who are going back

after *Pesach* will be missing the *kriah* of one *Parsha*, *Parshas*

Acharei Mos. To get around this problem, many shuls in many

cities do the following: On the last day of *Pesach* by *Mincha*, when

the regular Krias Hatorah is the first part of Acharei Mos (till

sheini), two aliyos are given as usual and the third aliyah does not

end at sheini but continues until the end of the Sedrah. Of course,

ten people willing to stay are needed, and such a *minyan* must be

A Nagging Ouestion. Why must we, in *chutz l'aretz*, have to lag

behind and have this discrepancy of parshivos for so many

weeks? Why do we wait and incur many shailos for those who

travel during this time-period to Eretz Yisroel, both regarding

Krias Hatorah as well as the mitzvah obligation of שנים מקרא"

"ואחד תרגום? Why don't we arrange it so that we catch up the

next week and read both Acharei Mos and Kedoshim (which are

parshivos that are usually read together anyway), while in Israel

they can just read *Parshas Kedoshim*? The answer is (1) that even

though many *Sedros* can and do go together, it is only when they

scheduled early enough to daven Mincha in its proper time.

speak about the laws of a leper. Similarly, Acharei Mos and *Kedoshim* discuss the *issurim* of forbidden marriages. Therefore. whenever the Sages picked two parshiyos to join together, they generally chose two that have a common content. Obviously Parshas Matos and Masei, which both discuss the conclusion of Bnei Yisroel's sojourn in the desert and their imminent entry into Eretz Yisroel, are deemed to be more "content-connected" than

מאת מוה״ר ברור הירשפלד שליט״א

ראש כולל עטרת חיים ברוך קליבלנד הייטס

"saying it with the Tzibbur" (2) which means from the time the Tzibbur (public) begins laining the new parsha on Shabbos. (According to some Rishonim this means actually from after one hears the Kriah by Mincha; others hold that it means the beginning of the next halachic day, which is *Motzei Shabbos*. Both opinions are brought in **Darkei Moshe** (3) and the **Mishna Berura** (4) rules leniently that one can start after *Mincha*, while others feel that the wording of the **Shulchan Aruch** indicates *Motzei Shabbos* is the earliest time.) This year, when the first day of *Pesach* is *Shabbos* but we do not read Acharei Mos, and outside of Eretz Yisroel we don't even read this parsha on the second Shabbos, can we still start from the Shabbos Mincha of the week before? Contemporary Poskim argue about this. Knei Bosem (5) is strict, while Shevet **Halevi** (6) is lenient. It is better to fulfill all opinions by waiting till

have a common content, like *Tazria* and *Metzorah* who both any of the other *parshiyos* during this period. שנים מקרא ואחד תרגום. When is the earliest time period that one can fulfill this obligation? Usually we fulfill this obligation by

after Yom Tov to do "שנים מקרא" but if one is lenient and starts this

mitzvah earlier (on Yom Tov), he has upon whom to rely.

R' Eliezer Ashkenazi zt"l (Maasei Hashem) would say:

(1-888-Mailway)

ביד חזקה ובזרוע נטויה''' - Why did *Hashem* have to take out the Jews from *Mitzrayim* with 'A strong hand and outstretched arm'? Why couldn't He do it with Pharaoh's will and consent? Because had He done it with consent, we would have to show the Mitzriyim favor for freeing us. Even though they enslaved and made our lives hard, had they set us free, that would not be the ultimate freedom, as we would still have to have respect and thank them as our masters for the time we served under them. Thus, *Hashem* took us out against their will so that we would not have to honor them in any way and we are totally free men."

R' Yoelish Teitelbaum zt"l (Satmar Rebbe) would say: "At the Yam Suf, we merited 'Bizas HaYam' an abundance of wealth by the sea. Today, we just have a 'Yam' full of bizyonos - a sea full of troubles and embarrassment!"

Printed By: Mailway Services, WE ALL ARE the "בני בכורי ישראל ... Serving Mosdos and Businesses WorldwideSince1980

-Realize how powerfully special that is! That's us!

103,875+

Wishing all of Klal Yisroel a happy and healthy Chag Ha Pesach. יה"ר שנוכה לקיום הוציאנו פיגון לשפחה, מאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה אכי"ר

חג הפסח / חג המצות / זמן חירותינו Chag HaPesach - Zman Cheirusainu פו–כב ניסן תשפ״ב − April 16-23, 2022

הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א ראש ישיבת שער השמים בירושלים עיה"ק

ואמרתם זבח פסח הוא לה' ... (שמת יב-כז) – הפסח נאכל לפני חצות בכדי לגלות במחוננו בהשי"ת שיושיענו מכל צר

לה׳ אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים״. וזה לשונו: ״זבח פסח הוא – זה הזבר נעשה בשביל הפסיחה שהיתה עתידה להיעשות בחצי הלילה של אחריו". דהיינו שבני ישראל הקדימו לעשות את הפסח על שם הנס העתיד לבוא עליהם.

הווי אומר. שכל העניין של קרבן הפסח לא היה אלא בכדי להביע את גודל הבטחוז והאמונה בהשי"ת על שוודאי יעשה עמהם נס ופלא ויושיעם מתור צרתם. ועל כז אכלו בני ישראל בארא מצרים את הפסח לפני חצות. עוד בטרם התרחש נס הפסיחה והדילוג. כי היה ברצונם לגלות את תוקף אמונתם ובטחונם בהשי״ת שיקיים את דברו שמסר ביד משה עבדו (שמות יב. יג) "ופסחתי עלכם ולא יהיה בכם נגף למשחית בהכותי בארץ מצרים". והאמונה הזאת תהיה ניכרת רק כאשר הם אוכלים את הפסח מלפני חצות. כי אם ימתינו מלאכול את הפסח עד לאחר חצות. יהיה אכז ניכר ההודאה על הנס שהיה. אבל יחסר גילוי הבטחוז והאמונה שהוא באפשרי להוכיח רק בטרם יתרחשו הדברים בפועל.

לעילוי נשמת ר'

אברהם יוסף

שמואל אלטר בן

ר' טובי' ז"ל

ורעיתו רישא רחל

בת ר' אברהם

שלמה ע"ה קורץ

להורות להשי"ת בתור הצרה על מה שעתיד להושיע. ומתור הדברים האלו אתה למד על כל המאורעות שיבואו על האדם בכל זמו שהוא. אפילו בשעה שיפקדו תור הייאוש והחידלוז. אלא רק יאמיז בהשי"ת שהוא הכל יכול ובסופו של דבר ימציא לו פדות ורווחה. שהרי כבר אמרו רבותינו (ברכות י.). "אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מז הרחמים".

אבל יותר מכר, לא זו בלבד שיאמין כי הישועה קרובה לבוא אליו, אלא כבר עתה, עוד בשעה שנמצא בתוך הצרה יפתח את פיו להודות ולהלל להשי"ת על הישועה העתידה, ומכח זה יזכה להמשיך עליו רחמים וחסדים מרובים עד איז שיעור. וכמו שבני ישראל בארץ מצרים המשיכו עליהם הישועה מכח האמונה והבטחון בישועתו של הקב"ה עוד מקודם שראו את הנס, כך גם אנו נזכה להמשיך עלינו ישועה ונחמה על ידי שנודה ונהלל להשי״ת עוד בתור הצרה.

ואפ"ל שמחמת זה הטעם קבעו את קרבן הפסח לדורות עולם לאכלה לפני חצות. בכדי להשרש יסוד זה בקרב בני ישראל. ולהזכיר לנו את ענייו ההודאה להשי"ת אפילו בתוך הצרה, שהרי כך היה גם בארץ מצרים כשאכלו בני ישראל את קרבן הפסח והודו להשי"ת על שם העתיד ובזכות זה זכו לראות עיז בעיז את ישועת השי"ת עמהם. ומכאז לימוד לדורות שצריר להאמיז ולהודות על שם הישועה העתידה.

מהולל אקרא שם ה' - ומז אויבי אוושע. דבר זה אנו מוצאים בדוד המלר עליו השלום. שעוד בשעה שסבל מרורים מיד אויביו הרבים לא מנע את פיו מלהודות להשי"ת על הישועה העתידית. כמו שמצאנו בספר תהלים (יח. ד) שהיה שגור על לשונו של דוד המלך לומר הפסוק 'מהולל אקרא ה' ומן אויבי אושע', ומבאר שם רש"י. שמגודל בטחונו בהשי"ת שיושיע אותו מצרתו. היה מהלל ומודה להשי"ת על הישועה העתידית עוד בשעה שנרדף על ידי אויביו, וכלשוו קדשו של רש״י:

ואכלו את הבשר בלילה הזה. כתב ה'שלחן ערור' בהלכות פסח (עז): "לאחר גמר בל הסעודה אוכלים ממצה השמורה תחת המפה כזית כל אחד. זכר לפסח הנאכל על השובע". כלומר. בזמז שבית המקדש היה קיים. היינו מקריבים את קרבז הפסח ואוכלים אותו בלילי פסחים על השובע, וכהיום, בעוונותינו הרבים שאין אנו כולים להקריב את קרבן הפסח ככל חוקתו ומשפטו, אזי אוכלים אנו כזית מצה בסוף הסעודה לזכר קרבו הפסח. וכזית זו נקראת 'אפיקומו'. כלשוז ה'פרי מגדים' משבצות זהב סימן תעח). ״דלמצה עצמה קורין אפיקומו. שחביבה עלינו ומתוקה במו מז ומיני מתיקה". והיות שמצה זו לזכר הפסח היא נאכלת. לפיכר אוכליז אותו ככל חוקות הפסח וכמשפטו. דהיינו שצריר לאכלו בהסיבה וגם 'יהא זהיר לאכלו קודם חצות' (לשון ה'שלחן ערור' דלעיל) כמו הפסח שהייתה נאכלת לפני חצות, כמו שאמרו במתניתין (זבחים נו:) ״הפסח אינו נאכל אלא עד חצות״, וכמו שכתב רבינו ה'שולחן ערוך הרב' (סימן תעז), "צריך ליזהר לאכול האפיקומן קודם חצות לילה, כמו הפסח שלא היה נאכל אלא עד חצות". אלא שכעת אנו באים לידי פליאה עצומה. הלא שורש הענייז של קרבז פסח מפורש בתורה הקדושה שהוא בא לזכר הנס של מכת בכורות. וכדרר שאנו אומרים בהגדה: ״פסח שהיו אבותינו אוכלים בזמן שבית המקדש היה קיים על שום מה. על שום שפסח הקדוש ברור הוא על בתי אבותינו במצרים. שנאמר (שמות יב. כז) 'ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל".

רעינות ופירושים לעורר את האדם לעבודת

השי"ת והתחזקות באמונה ובטחוו מאת

ועתה צא וחשוב, הנס של מכת בכורות אימתי היה, לאחר חצות, ובאיזה זמן צריכים אנו לאכול את הקרבן שהוא זכר לאותו הנס, לפני חצות. וכל מי שעיניים לו להתבונז ירגיש מיד בתמיהה שבדבר. כי מז הראוי היה שיאכלו את הפסח רק משעת חצות, הזמן שבו אירע הנס, ולא מקודם לו.

אכלו את הפסח לפני חצות. בו בזמו שנס הפסיחה והדילוג לא אירע אלא בשעת חצות. ונמצא שאכלו את הקרבן שהוא על שם הנס עוד בטרם הגיע הנס לאויר העולם. ומדוע לא המתינו לשעת חצות אז יעבור הקב"ה בארץ מצרים. ואחר שיראו כי פסח עליהם הקב"ה ולא נתז למשחית לבוא אל בתיהם. או אז יישבו

בני ישראל אכלו את הפסח על שם הנס העתיד. אלא יש ליישב את הדברים על פי יסודו הנפלא של **המהר"י אברבנאל** על התורה (יב. טו). שם ביאר כי קרבו פסח שאכלו בני ישראל בארץ מצרים לא היה זכר והודאה על הנס שהיה. שהרי הנס טרם התרחש, אלא שהקב״ה ציווה להם לישראל לקחת את השה על שם הנס העתיד להיעשות עמהם אחר כך, וכלשון ה'אברבנאל': "והיה הפסח להורות ילזכור הנס שהיה עתיד לעשות. שיפסח ה' על הפתח ויצילם ממכת בכורות".

ביותר תגדל התמיהה על בני אותו הדור של יציאת מצרים גופא. שגם הם לאכול את קרבן הפסח להודות ולהלל להשי״ת על רוב רחמיו וחסדיו המגולים.

בעיז זה כתב גם **ה'ספורנו**' על הפסוק (שמות יב. כז) "ואמרתם זבח פסח הוא

can only give your children as much as you have. Pesach is the time to fill yourself up with Emunah, with unshakeable trust in *Hashem* so that you can love Him with all your hearts and show your children that this is what a vid is all about

PENETRATING ANALYSIS OF THE SIFREI TANACH

AND THE WEEKLY MAND SHLITA ויאמר ה' אל יהושע היום גלותי את חרפת מצרים מעליכם ... (יהושע ה-מ)

On the first day of *Pesach*, the *Haftorah* details the Pesach offering in Gilgal during the times of Yehoshua Bin Nun and the national undertaking to give every Jew a Bris *Milah.* Similarly, the *Haftorah* on the second day of *Pesach* depicts the Korban Pesach brought by King Yoshiyahu after his discovery of an ancient Sefer Torah in the Bais Hamikdash and his subsequent purge of all idol-worship in *Eretz Yisroel*, as well as the national resurgence towards Hashem and his Torah. Although both depict great Pesach celebrations, what was so significant about the Korban Pesach that it can only be eaten by those who had a Bris Milah, and why did Chazal deem it supremely important to relate these events of national spiritual uplift and repentance?

R' Zev HaKohen Hoberman zt"l (Ze'ev Yitrof) explains that because the special northern wind that heals the wound of a Bris did not blow in the desert when Bnei Yisroel left Egypt, a significant portion of the Nation were not given a

והשבית את הכמרים ... ויקפר בבמות בערי יהודה ומסבי ירושלם ואת המקפורים לבעל לשמש ולירח ולמולות ... (מלכים כ' כג-ה) The *Haftorah* for the second day relates King Yoshiyahu's campaign to eradicate all the idolatrous practices in *Eretz* Yisroel after his shocking discovery of an ancient Sefer Torah in the Bais Hamikdash. Yoshiyahu then spurned a national resurgence towards *Hashem* and his *Torah* as well as a top down Teshuvah movement which brought Klal Yisroel to exceptional heights. While the posukim describe at great length how Yoshiyahu and Klal Yisroel rid the land of

R' Gedalya Schorr zt" explains that a deeper understanding reveals the very idea that the Korban Pesach is, in reality, the sacrifice of the elimination of idolatry. This is based on a *Medrash* (Shemos 12:48) which states that one might think that when one converts to Judaism he should bring a Korban Pesach immediately, however the Torah teaches that just as an Ezrach – a native of the land, brings

Avoda Zara, why is the description so lengthy?

Bris Milah and this was referred to as the חרפת מצרים - the disgrace of Egypt. Chazal differentiate between an "אדם" and a "ישראל" in that a "אדם" - a man is a reference to a person on a lower spiritual plane than a "ישראל". While a person who does not have a Bris Milah is still a Jew, he is still lacking that

extra level of *kedusha* and he is a little more than a "בן נח".

So, let us make sure our children hear the message of

Pesach loud and clear ... Hashem LOVES you more than

anything. And if you live with this *Emunah* embedded in

your heart, there is no greater *beracha* in the world than that.

Thus, since the *Korban Pesach* symbolizes the freedom and miracles performed by *Hashem*, it is also a higher entity and must be treated as such. While an "אדם" may be a decent person, he is still lacking the *kedusha* of a *Yisroel* with a *Bris* Milah, and this kedusha separates us from the rest of the world. The Korban Pesach symbolizes this specialness and extra level of holiness, and it can therefore only be eaten by a Jew who has a *Bris Milah*, but this ideal of a higher *kedusha* continues throughout the rest of the Haftorah to explain the resurgence of *Torah* and *Avodas Hashem* – both in the times of Yehoshua in Gilgal and in the times of King Yoshivahu.

his korban on the 14th day of Nissan, so too, a convert brings his korban on the 14th. This is interesting since it obviously states in the *Torah* that the *Korban Pesach* is to be brought exclusively on the eve of *Chag HaMatzos*. Thus, why would one possibly think that it should be offered at any other time?

The explanation is that since the *Korban Pesach* is for the elimination of idolatry and this convert has just accomplished that through his conversion, he should offer the *korban* at the time of his conversion. To understand this, the *Torah* explains that it is to be brought on the 14th as opposed to any other day not connected to his conversion.

As we gather around the table on *Pesach* night it is incumbent upon us to think of all our mini "obsessions" which we idolize, and come to the realization that on this night of freedom from idolatry we have the extra ability to break free once and for all

בין הריחיים – תבלין מדף היומי – יבמות לה: – שייר לחג הפסח

ש יבוא אלידו ... " - R' Yochanan says that מעוברת awho ultimately miscarries, need not do *chalitza* again & the original chalitza is valid. R' Yochanan reasons, since if while she was pregnant אליהו הנביא would come & tell us she will miscarry, she would be a בת so too now, that she miscarried, we say אליהו הנביא, don'i יבום. How is it possible to rely on אליהו הנביא, don'i we have a rule "תורה לא בשמים היא"? The Ponevezh Ray (R' Y.S. Kahaneman) savs. we know that sometimes when the Gemara has a difficult question it bleibs with a תיקו, which some say stands for "תישבי יתרץ קושיות ואבעית" & sometimes the Gemara says והשאר יהא אליהו Why does it sometimes refer to אליהו as תישבי & sometimes as אליהו? Furthermore, how can we ever rely on אליהו for a psak if תנרה לא בשמים. The Rav explains with a rule for Shas (בדוק ומנוסה). Every time the Gemara says מנרה לא בשמים. it will always be after a סברא חו מחליקת. Then he is referred to as תישבי the town where he comes from, implying that Elivahu will come as a human Rosh Yeshiva not as a גביא. & tell us which sevara is correct. This is permissible because he won't be using the "superpowers" of a Navi. Every time he is referred to as Eliyahu, it comes after a מציאות in מציאות in מציאות in מציאור. For example, the classic case [ב"מ לא.] where 2 people give money to a shomer One gave \$100 & the other gave \$200 & they both say they were the one who gave the \$200. The Mishnah paskens that each one gets \$100

עוד דבר פלא כתוב **בספה"ק 'מאור עינים'** (פרשת צו). שבאותו הלילה של יציאת מצרים ישבו בני ישראל מסובים על שולחנם. וערכו את ליל הסדר ממש כמו שאנו יושבים ועורכים את הסדר. ואפילו שבאותה שעה עדייז הייתה ארץ מצרים סוגרת עליהם מכל עבר, אבל הם סיפרו את סיפור יציאת מצרים כאילו הוא מאורע שכבר היה בעבר, ומכח האמונה הגדולה והנוראה שהאמינו בהשי״ת שיוציאם משם זכו באמת להמשיר עליהם חסדים ורחמים והוציאם השי"ת משם ביד חזקה ובזרוע נטויה ובמורא גדול.

סערני ואושעה. אגב אורחא נציין גם להעובדה הידועה עם **הרה״ה הרבי ר׳ זושא זי"ע** (מובא בספר בארת המים). שכל אימת שהיה נופל למשכב. היה מורה לאנשי ביתו לתקן סעודת הודאה ולהגישם לפני תלמידי חכמים שיסעדו לבם ובזכות זה היה זוכה לרפואה, והיה סומך את ההנהגה הזאת בלשונו של דוד המלד ע"ה שאמר בתהלים (היט. היז) 'סעדני ואושעה'. וכר היה מפרש. סעדני – עשו סעודה עלי, ואושעה - ובזכות זה אוושע מז החולי ואזכה לארוכה ומרפא.

ויתכז לומר שכח הסגולה הזאת הוא על יסוד דברינו דלעיל. שעל אף שהאדם נמצא עדיין בתוך הצרה, מכל מקום יתחיל כבר עתה להודות ולהלל להשי״ת על שם הישועה שתבוא בעתיד. ובזכות זה יזכה לראות עיז בעיז את ישועת השי"ת. ועל כז היה הרבי ר' זושא מצווה ליתז סעודת הודאה עוד בזמז שהיה שרוי בחולי ובמדווה. כי בזכות ההודאה עתה להקדוש ברור הוא בוודאי יזכה

אמרה השי״ת: ״אנכי ה׳ אלקיר אשר הוציאתיר מארץ מצרים מבית עבדים״. וכבר

הק' כל המפרשים, מדוע אמרה ה' "אשר הוצאתיר מארץ מצרים". ולא אמרה "אשר

בראתי שמים וארץ"? ותי׳ בכמה וכמה אופנים. ולפי דבריהם מובז היטב. שהאופז

להיות עבד נאמז להשי"ת ולקבל עול מלכות שמים. היה ע"י שיעבוד מצרים. וע"כ

וכיון שכן, שעיקר התכלית של יציאת מצרים הוא כדי לקבל עול מלכות שמים,

א"כ בעיקר מצות סיפור יציאת מצרים. לקיימו כראוי. צריר לבא לידי עיקר

מטעם זה אמרה השי"ת "אשר הוצאתיר מארץ מצרים". [עי' היטב ברמב"ן שם]

מאת הרב אברהם דניאל אבשטייו . שליט"א מחבר ספר שדה אברהם

א"מהולל אקרא ה' – בהילולים אקרא ואתפלל לפניו תמיד. כלומר אף לפני התשועה אני מהללו, לפי שבטוח אני שאושע מאויבי". ועל יסוד הפסוק הזה פירש בספר הק' 'קדושת לוי' (פרשת בשלח) גם תמיהה שהייתה לו בפרשת שירת הים. שנאמר שם "אז ישיר משה רבינו ובני ישראל את השירה הזאת לה"". וצריך להבין מדוע כתבה התורה 'אז ישיר' בלשוז עתיד. הלא שירת הים הוא מאורע שכבר הייתה בעבר והיה צריר לומר 'אז שוררו ישראל'. בלשוז עבר.

אלא כר הוא עניינו. שעוד מקודם הירידה אל הים. בזמן שהיו נרדפין מו המצריים ולא היה להם להיכז לנוס. כבר אז עלה בלבם לומר שירה על שם הנס העתיד. וכל כר הייתה האמונה תקועה בקרבם. עד שבעיצומה של הצרה כבר עלה השירה בלבותם. וכותב שם **רבינו הקדוש מברדיטשוב זי"ע** בזה הלשוז: "כי מי שדבוק בה' ובטוח בו שבוודאי יושיע לו אומר השירה על התשועה קודם

ראייה לזה מביא **ה'קדושת לוי'** מן האמור בהמשך הפרשה (שמות טו. כ). "ותיקח מרים הנביאה אחות אהרן את התוף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתופים ובמחולות". ונשאלת השאלה. מניז היו להז למרים ולכל הנשים תופים בתוך המדבר השמם. אלא הוא הדבר אשר דיברנו, שעוד בהיותם בארץ מצרים סמכו על השי"ת שבוודאי יעשה עמהם נסים ונפלאות גדולות. עד כדי כר. שאף נטלו צמהו תופים שיהיה להם מוכז לאחר הנס. וכדפירש שם רש"י: "מובטחות היו צדקניות שבדור שהקדוש ברור הוא עושה להם נסים והוציאו תופים ממצרים".

> לקחי חיים ודברי התעוררות נסדרו עפ"י פרשיות השבוע

עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו ה' אלקינו משם ... (הגדה של פסח) - בענין תכלית יציאת מצרים

תנה מצות סיפר יציאת מצרים מתחיל כשאנו אומרים: ״עבדים היינו לפרעה במצרים וגו"". שהוא תשובה לשאלת הבז - "מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות". ואנו משיבים לו. משום שהיינו עבדים לפרעה במצרים ויוציאנו ה' אלקינו משום בזורע נטויה. ע"כ שניא הלילה זה מכל הלילות. ומקור לנוסר זה שאנו אומרים עבדים היינו', מיסוד מקרא (דברים ו, כ-כג): "כי ישאלך בנך מחר לאמר מה העדת יהחקים והמשפטים אשר צוה ה' אלהינו אתכם. ואמרת לבנך עבדים היינו לפרעה במצרים ויציאנו ה' ממצרים ביד חזקה. ויתז ה' אותת ומפתים גדלים ורעים במצרים בפרעה ובכל ביתו לעינינו. ואותנו הוציא משם וגו"". ופי' רבינו בחיי (שם) "כי ישאלר בגר מחר לאמר מה העדות והחקים והמשפטים - כלומר למה נצטוינו על מצות רבות מאד בשלשה חלקים אלו. ואמרת לבנד עבדים היינו לפרעה במצרים. ומתור הענוי והשעבוד הוציאנו הקב"ה משם ועשה עמנו נסים מפורסמים. לכר אנו חייבים לו הרבה ועלינו לקבל עול מצותיו. ותשובה זו לשאלה זו תורה כי זכרון יציאת מצרים שורש התורה ועיקר גדול ויסוד לכל המצות כולו". עכ"ל. הרי התי" של "עבדים היינו". הוא תשובה שע"כ אנו מחיובים לקבל עול מלכות שמים. ולעבדו את השי"ת בלבב שלם. ובאמת. כן הוא המשך הכתוב (שם. כג-כד): "ואותנו הוציא משם למען הביא אתנו לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבתינו. ויצונו ה' לעשות את כל החקים האלה ליראה את ה"". הרי התכלית ביציאת מצרים הוא לקבל עול מלכות שמים. וזהו מה דכתיב ויצונו ה' לעשות וגו'. שזהו כל התכלית הנרצה.

ובאמת. זהו התכלית בעצם "שיעבוד מצרים". שכתיב בתורה הקדושה (דברים ד-כ): "ואתכם לקח ה' ויוצא אתכם מכור הברזל ממצרים להיות לו לעם נחלה כיום הזה". וביאר הנצי"ב (שם) וז"ל. "ויוציא אתכם מכור הברזל. שהוא השעבוד החזק. שלא להיות האדם תלוי בדעתו כלל. אלא בדעת המלכות שהרי היו משועבדים לעבודת המלר". עכ"ל. הרי. הטעם שכלל ישראל היו בשיעבוד מצרים. היה לתכלית הזה, ללמוד להיות משועבד למלך. ולא לעשות כל מה שלבו רוצה. שזהו המציאות של העבד, שהוא משעובד תמיד, ומינה למדנו האופן להיות עבדים להשי"ת. וכן מבואר מדברי השל"ה (פרשת לר לר) הטעם בעיקר שיעבוד מצרים וז"ל: "רצה הקב"ה להטביע בלבם ענין העבדות. להרגילם בעבדות. כדי שיהיה להם נקל אחר כר לעבודת הבורא ית' ולקיים התורה לעבדה ולשמרה. וזהו שאמר 'אנכי ה' אלהיך

אשר הוצאתיר מארץ מצרים מבית עבדים'. כלומר. כדי שתהיו עבדים". עכ"ל. הרי, התכלית ביציאת מצרים היה לקבל התורה בהר סיני, ובשעת קבלת התורה – החובת הלבבות שייסד כל שער עבדות אלקים על הר יסוד של הכרת הטוב. שע"י

התכלית של הסיפור. והיינו לקבל עלינו עול מלכות שמים. הנה **המהר"ל** (גבורת ה'. פרק א') הק' על מצות סיפור יציאת מצרים מדברי הגמ' בברכות (לג-ב): ״ההוא דנחית קמיה דר׳ חנינא, אמר האל הגדול הגבור והנורא האדיר והאמיץ והעזוז והאמתי והיראוי וכו'. אמר ליה סיימתנהו לכולהו שבחיה דמרר?! השתא הנהו שלשה אי לאו דאמרינהו משה באורייתא ואנשי כנסת הגדולה תקנינהו בתפלה לא הוי אמרינז להו. ואת אמרת ואזלת כולי האי. משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שהיה לו אלף אלפי אלפים דינרי זהב והיו מקלסיז אותו בשל כסף וכו' ע"כ. והק' שאם כן היתכן שבליל הסדר יהא יכול לספר בשבחו של השי"ת והוציאנו ממצרים. הרי מדברי הגמ' מבואר שיותר טוב שלא לספר בשבחו של השי"ת שא"א לספר כל שבחו. ותי' המהר"ל וו"ל. "אבל תירוץ קושיא זאת שודאי כשבא לספר שבחו של מקום בודאי בזה שייד לומר מי ימלל גבורות ה'. אבל מה שאנו מצוויז לספר בליל היציאה נפלאותיו. איז זה בשביל להגיד שבחו. רק שאנו מספרים שבחו שלא נהיה כפויי טובה שעשה הקב"ה לנו נסים ונפלאות ואיז אנו מודים לו עליהם. וכי איז אנו מחויבים לספר מה שהטיב עמנו. אע"פ שא"א לספר כל הטוב שעשה עמנו ואף מקצת נפלאותיו. מ"מ בשביל זה איז לומר שלא לספר מקצת מהן לומר שאין אנו כפויי טובה, ואפילו בשביל מקצת טובו שעשה עמנו יש לנו להודות לו", עכ"ל. הרי מבואר מדבריו מדבריו, שעיקר עבודת "סיפר יציאת מצרים". אינו לספר שבחו של השי"ת. שהרי זה אינו ביכלתו של בז אדם. רק התכלית הוא להודות להלל, ולשבחו על כל הניסים שנעשה לנו במצרים. שלא

ועיקר עבודת הכרת הטוב, אינו רק לומר המילים של הודאה, רק העבודה של הכרת הטוב הוא לקבל עול מלכות שמים. וכבר האריך בזה כל הספה"ק, ובפרט

נהיה כפויי טובה. ועל זה. ליכא החסרוז האמור בגמ' הנ"ל.

ליל הסדר, לא רק לומר הסיפור במה שקרה במצרים, אלא התכלית הוא לקבל עול מלכות שמים מתוך הכרת הטוב שהשי"ת הוציאנו ממצרים. וכל זה מפורש להדיא בדברי **ר' ירוחם ליבוביץ** (דעת חכמה ומוסר ח"א, עמ' קכ"ד) וז"ל, "וטעות הוא במי שחושב שתכלית יצי"מ הוא שתצא מזה "אמונה" לבד, דא"א ולא ניתן לאמר כז. דתכלית הדברים אינו שיתאמתו הנסים. שתכלית "האמונה" הוא ג"כ שמזה תצא "עבדות", עכ"ל. הרי עיקר התכלית של מצות סיפר יצ"מ הוא להתחזק אותנו להיות

וכן מבואר בדברי המדרש (משנת ר' אליעזר פ"ז): "מפני מה ענש הכתוב ביותר לכפויי טובה? מפני שהוא כענין כפירה בהקב"ה. אף הכופר בהקב"ה כופר טוב הוא. האדם הזה הוא כופה טובתו של חבירו, למחר הוא כופה טובתו של קונו. וכן הוא אומר בפרעה, "אשר לא ידע את יוסף". והלא עד היום הזה מצרים יודעין חסדו של יוסף, אלא שהיה יודע ולא השגיח עליו, וכפה טובתו, ולבסוף כפה טובתו של הקב״ה״ הרי להדיא, שקבלת עול מלכות שמים הוא רק מתוך הכרת הטובות של השי״ת, וזהו כל עבודת 🥒 עבדי ה״, שזהו כל התכלית של יציאת מצרים בברכת חג כשר ושמח!

CONCEPTS IN AVODAS HALEV AND HEMSHECH HADOROS

FROM THE FAMILY OF R' CHAIM YOSEF KOFMAN ZT"L

יחץ - יקח מצה האמצעית ויבצענה לשתים ... (מנהגי ליל הסדר)

Yachatz, a seemingly minor component of the seder, occupies quite a ceremonial position in it. It turns into a whole commotion trying to discern which half of the broken matzah is the larger one. Then all eyes follow the seder leader, attempting to catch a glimpse of his hiding spot. What is the deeper underlying message here?

Throughout the *seder*, there exists a dichotomy of sorts. On one hand we commemorate our trials and tribulations in Mitzrayim; our sufferings and ordeals. While on the other hand, we recline in royalty, celebrating our freedom from bondage. The *matzah* we eat, also contains both components - lechem oni on one side and משארתם צרורת בשמלתם על שכמם on the flip side. So as we begin the seder, we break the matzah in two, symbolizing these two themes.

As we know the smaller half remains on the table. between the other two *matzos* to be eaten after *maggid*, while the larger part is hidden and eaten at the end of the *seder*, for the afikoman. Many reasons for this are offered. Based on the above, the following *machshava* may shed some light.

our future respectively. Together, they make up who and what we are. Some have the custom to carry the *matzah* on their back and recite ... זכר לאבותינו שיצאו ממצרים, reminiscent of how our forebears left Egypt. Of those who have this minhag, some do it by yachatz, others, by afikoman. Emuna-filled Yidden are able to look to the future, even

The two parts of the broken *matzah* represent our past and

during hard times. Klal Yisroel, throughout the ages, have gone through endless tzaros. Yet they persevered because they channeled their energy towards building the future. They saw the bigger half as going forward. Their pain and suffering - the past - was the smaller piece, and less important to dwell upon. This is the message on leil haseder. This year has been fraught with tragedies and calamities, both for the Klal and individuals. Perhaps, on *Pesach* night we can tap into our inner reservoirs of strength and succeed like the yidden of yesteryear, by looking towards the future.

May we all be zoche to yeshuos this month; as Chazal teach us החודש אשר ישועות בו מקיפות!

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הואת לה' .... (קריאה לשביעי של פסח)

Klal Yisroel attained their freedom on the 15th of His people. Yet, every relationship needs reciprocity. At Nisan, but it seems to have culminated by Krias Yam Suf when they sang *shira*. What was so pivotal here and why do we recite אז ישיר daily, till this very day?

There's an unbelievable *vort* I saw in the name of **R' Moshe Leib Sassover** zt"l. The posuk in Parshas Bo says. "ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל". He asks, it should have said מעל - *Hashem* jumped over, not על ?

He answers that when Hashem 'entered' Mitzrayim to annihilate the first born Egyptians, He felt a powerful level of impurity. However, when Hashem passed by a Jewish home, He sensed a fragrance of kedusha. Hashem therefore danced על - 'on' the rooftops of the Yidden, exclaiming in ecstasy 'du voint a Yid'! Here dwells a Jew!

Krias Yam Suf when Hashem performed the great miraculous nissim for us, our relationship was solidified. Klal Yisroel realized how privileged we were to be His nation. We then called out in unison, "ה' ימלך לעולם ועד" - for all eternity, He is our King. In fact, Chazal say on the posuk נכון כסאך מאז, Hashem's throne became fixated with אז that it refers to the "אז" of אז ישיר. Hashem's love for us was depicted by Yetzias Mitzrayim and ours was shown as we sang to Him in praise by the *Yam*.

We therefore commemorate and declare our allegiance and happy commitment to *Hashem* every day. So when we recite אז ישיר constantly, it should infuse us with a daily inspiration that, 'Siz gut tzu zain a yid' - אשרינו מה טוב חלקנו! Hashem realized how special a Yid is and wanted us as Im Moshiach Tzidkeinu B'mihera Biyameinu, Amen!

There was once a family in crisis. The father and mother battled each other daily on numerous marital and familial issues, until they had no choice but to separate and get divorced. The father was a religious G-d-fearing Jew but his wife had enough of religious observance and she threw off the yoke of *Torah* and *mitzyos*. With persistent encouragement, she took her daughter off the *derech* with her. Her young son, however, remained with his father and was religious but always seemed to

Gerda - fled their home in Hamburg and traveled to England. From there they sailed to the United States, barely one year before the outbreak of World War II. Frank had no difficulty deciding where to live in the States. He wanted to be near a German-Jewish synagogue where he could maintain his family traditions. It was natural, therefore, for the Adlers to settle in the community surrounding Congregation Ohab Zedek on 95th Street in Manhattan. And that's where he bumped into Sidney again.

Frank and Sidney caught up on the details of each other's lives in the intervening nineteen years since they'd seen each other. Sidney was pleased to hear that the Adlers had three children. Frank was impressed to learn that Sidney had become frum and regularly davened at Ohab Zedek. A few years later, Sidney got married and the Adler's attended his wedding.

In 1968, Frank's oldest daughter, Riva Alexander, was living in Queens, NY. One day she received a phone call from Sidney Lewis. "Riva, I'll get right to the point. I'd like to recommend a shidduch for your son, Yisroel. He must be around 22 now, right? The girl's name is Leah and she's the daughter of Rabbi Moshe Nachman. She's a lovely girl." He could sense her hesitation so he added, "Look, he is good boy and this is important. If you'll agree to let Yisroel consider this *shidduch*, it would be the biggest favor you could do for me. I would finally be able to feel that I had repaid your dear parents, may their souls rest in peace, for all the *chessed* they did for me throughout my life." Riva did discuss the phone call with her husband and son and was not surprised by their reactions. "A shidduch from Mr. Lewis? How well could he know Yisroel, or what kind of girl he's looking for? And besides, he is legally blind and wears thick glasses - does he even know what the girl looks like?"

Sidney's suggestion was also received coolly by Rabbi Nachman, Leah's father. "A boy suggested by Sidney Lewis? Hmm...," he said to his wife. "Somehow, I don't think so...and you know, he can't really tell how the boy looks..."

Yisroel Alexander and Leah Nachman were in full agreement not to meet each other. Gently but firmly, their respective families each declined Sidney's offer to arrange a meeting. However, not six months later, Sidney called the Alexanders and the Nachmans to see if their opposition had weakened. As it turned out, neither Yisroel nor Leah had gone out with anyone for a while. And since they also wanted to get Sidney to leave them alone, they agreed to meet... "Only once!" they insisted.

Eight months later, Leah Nachman married Yisroel Alexander. While many women cry during a wedding ceremony, most men do not. But there was one older man sitting up front at Leah and Yisroel's *chupah* who kept removing his thick glasses to wipe away the tears of joy that were streaming from his blind eyes. [Wikler's Classics, as heard from Yisroel Alexander, Brooklyn, NY]

When **R' Shmuel Charkover** zt" took ill, the students at his yeshiva, Bais HaTalmud, were reciting Tehillim around the clock. One day, when **R' Leib Mallin** zt''l, walked into the main office, he saw a talmid, **R' Shimshon Pinkus** zt''l, working the phones incessantly, calling other *yeshivos* and begging them to say *Tehillim* for R' Shmuel. R' Leib disapproved.

"You don't need a telephone to say *Tehillim*," he said. Young Shimshon tried to explain that he was on the phone arranging for other yeshivos to say Tehillim. Again, R' Leib told him, "You don't need to speak on the phone, you need to say Tehillim!" R' Pinkus later noted that he learned a valuable lesson from this exchange. In Egypt, the Jews cried out - ווצעק אל ה' and were saved. There are times for programs but then there is time for crying. Once a gezeira has already been decreed, one needs to recognize that the problem is not with the adversary. Rather, he must turn to *Hashem* in order to change the situation.

EDITORIAL & INSIGHTS ON ONE'S MIDDOS TOVOS

can renew his relationship with *Hashem*.

Chazal tell us. "Leil shimurim k'mo Yom Hakippurim."

There is a reason that Jewish souls connect to Yom Kippur

and Pesach. Even Jews who are unaffiliated all year and

don't do anything else to connect to their Jewishness, go to

shul for Kol Nidrei and makes a seder on Pesach. Also, it is

only on these two nights of the year that a man wears a kittel.

Many women also have the custom of wearing white. White

is a sign of newness. These are the two times a year that a Jew

are inspired to do *Teshuva*, to repent from their sins and start

a new slate. On *Pesach*, the awakening is from above. On

Pesach there is a tremendous revelation of Hashem's

incredible love for us. In *Mitzrayim*, we were steeped in the

terrible sin of *avoda zara*. We had fallen into the 49th level of

impurity, and had no mitzvos to give us merits. Hashem

demonstrated on Pesach His unconditional love for His

children. Hashem called us "Bni Bchori Yisroel" - You are

On *Yom Kippur* there is an awakening from below. Jews

FROM THE WELLSPRINGS OF R' GUTTMAN - RAMAT SHLOMO

My son, My firstborn child. I love you.

There is another connection between Yom Kippur and Pesach, They both begin with the word "KOL". On Yom Kippur night we say Kol Nidrei. On the night before Pesach when we actually get rid of all the *chametz*, we say *Kol* Chamira. The word "כל" in gematria is 50 which alludes to the 50th level of *Bina*, the highest level that a Jew can reach in his avodas Hashem. These two times are mesugal for such a lofty level. The **Zohar** writes about the tremendous *simcha* of the angels in heaven on this night of Leil Haseder. He actually writes that it is the happiest time of the entire year.

On *Pesach* night, a person can rise to a great level by recounting the tremendous miracles that *Hashem* did for us Hashem took us out of Mitzrayim, NOT because we deserved it, but because He loves us. It is this knowledge that we "Passover" every year to the next generation, so that Yiddishkeit will remain alive and strong. We must experience Hashem's love, so that we can give it over to our children. You

5

They resolved to try again and go through the process a second time. However, before they could begin repeat arrangements, they received another call from the breeder saying that an error had been made and that the baby donkey was actually a male!

Normally a government-registered breeder would have full *ne'emonus*, belief, in such matters. But in this case, because it was first said to be a female, Rav Beck requested that tests must be made to ensure that the male foal was indeed the offspring of this mother and hadn't been substituted. A DNA test was done on the animals, but difficulties were encountered with the first 2 tests as the newly born foal's hairs were too light and thin to correctly register. The third time, however, the DNA clearly showed that the foal was indeed the much-awaited *Peter Chamor*. Of course, it was immediately named "Peter" with the proud owners getting "*Mazel Tovs*" on their new birth, from friends and family all over. Due to the excitement generated by this extraordinary *mitzvah*, many people began to take an interest and learn the *halachos* of *Pidyon Peter Chamor*. A series of special *Shiurim* were given on the topic by local *Rabbanim* as well as others around the globe.

Finally, on a Sunday, the 9th of Iyar 5769, (May 3, 2009) the much awaited ceremony took place on the grounds of the *Adass Yisroel Beis Yaakov* school in Elsternwick. A large, elevated stage was erected to ensure that the entire crowd could view the proceedings. Young children were allocated seating space at the front of the stage, while a separate area was designated for the ladies and girls of the community. The attendees included most of Melbourne's rabbinate and young and old from nearly every *Shul* and *shtiebel*. Also in the crowd was the popular Federal parliamentarian Michael Danby whose electorate includes all of Melbourne's *heimishe* areas. This seemed apt as the donkey was born in Canberra, the home of the Australian parliament.

Proceedings began with the decked-out and lively "Baal Simcha" Peter being brought in and placed on the stage where he was held steady by a handler and a shomer shabbos veterinarian. This was followed by the arrival of the sheep which were also placed on the table and cared for by a handler. Part-owner Berel Goldberger recited the rarely heard beracha of "Al Pidyon Peter Chamor" to a thundering Amen from the crowd. Yumi Friedman then recited the Nusach required for the mitzvah, as he handed the sheep over to the Kohen, his father-in-law Reb Nesanel Fried. This was followed by "Shehecheyanu."

In order to do further *mitzvos* with the *Pidyon* sheep, Yumi Friedman then went to the local Slaughterhouse and had the sheep properly slaughtered. The "*matonos*" (*zeroya*, *lechayim*, *v'keiva*) were given to a *kohen*, and with the sheepskin they made a cushion to be used at *brissim*. When the *Rav* spoke, he stated that we, *Bnei Yisroel* who are all considered *bechorim*, ("בני בכורי שראל") ask that *Hashem* also act to be *podeh* - redeem us, his beloved *bechor*, *Klal Yisroel*, speedily. May we too be soon *zoche* to witness the arrival of *Moshiach* - riding on his donkey.

The year was 1920. The place was Hamburg, Germany. Frank Adler, a young man of twenty-seven, and his wife, Ruth, would invite guests to their *Seder*, the first they would be conducting since they were married less than a year before. "You know, there are still quite a lot of American troops in town," Ruth told her husband. "Why don't you go down to their barracks and see if there are any Jewish boys stationed there who might need an invitation?" Frank jumped up at the idea and ran out even before finishing his tea. Once at the barracks, Frank asked to speak with the Commanding Officer.

"As you may know," he inquired, "the Jewish Festival of Passover is approaching and I would like to know if by any chance you might have Jewish servicemen stationed here who would like an invitation for the holiday."

"You're looking for Jews?" Major Phillips chuckled. "I'm sure we don't have any Jews in our unit," he added with thinly veiled pride. Calling over an orderly, he asked him, "Hey Lewis, tell me, we don't have any Jews on the base, do we?

Lewis's face flushed. "Well, actually, Sir, we do... uh... I'm Jewish."

"You are!?" Major Phillips was shocked. "I didn't know that. You don't perform any Jewish rituals or anything, do you?" "Well, you see, I'm not really a religious Jew, Sir," Lewis replied sheepishly.

"That doesn't matter to me," Frank interjected. "I just wanted to know if there were any Jews on the base so I could invite them to my home for the *Pesach Seders*. Mr. Lewis, my wife and I would be very pleased to have you as our guest."

It was all arranged. Sidney Lewis, a 20-year-old draftee from Manhattan, was invited to the home of Frank and Ruth Adler for the *Sedarim*. When the first night of *Pesach* arrived, the tall American soldier appeared at the Adlers' apartment on time for the *Seder*. He joined the other guests, both local and foreign, around the large dining-room table. Sidney's family in America barely observed any semblance of Jewish tradition, but they had always conducted a modified *Seder*. Sidney had never experienced a fully traditional and observant *Seder*, however, like the one conducted in the Adler home.

The next night, Sidney returned for the second *Seder*, which he enjoyed even more than the first, since he now knew what to expect. After singing *Chad Gadya*, all of the guests got up to leave, but Sidney deliberately dallied. He wanted to be the last one to say goodbye. Standing at the door of the Adlers' apartment, the young soldier was overcome with gratitude. "I don't know how I can ever repay you and your wife for your kindness. These were actually the first real *Seders* that I've ever been to," his voice trailed off and his eyes filled with tears. A few weeks later, Sidney was discharged and returned to the U.S.

In 1938, with the Nazis wreaking havoc on German Jewry, Frank, Ruth, and their three children - Riva, Werner, and

be in a state of suspension between two worlds. Whenever he visited his mother, she pushed him away from religion, whereas at home with his father, he learned in *Yeshiva* and was *frum*.

Her consistent attempts to weaken him spiritually caused him to suffer in class and he remained from the weakest students. Add that to his father's constant and continuous exhortations to be better, daven better, learn better ... he suffered emotionally and was in a constant state of anxiety, distress and depression. His classmates made fun of him and his father's stern direction caused him to resent being there - he actually looked forward to going to his mom's house. In a nutshell, he was a mess. Eventually, he found a comforting ear in R' Dovid Levine, a *mechanech* who understood the young boy's plight, and he took him under his wing, trying to help him out in any way he could.

When *Pesach* arrived, his mother insisted that her son join her for the *Leil HaSeder*. His father was adamant. Absolutely not! The night of *Pesach* is the holiest of holy, it is a time when "*Vehigadita L'vincha*" was most important, and he desperately wanted his son at his *Seder* table. Besides, she was not religious, the food and *matzah* would be of questionable *kashrus*, and she even invited a group of *chiloni* friends to her *Seder*, where they planned to have a marvelous, delightful holiday dinner. Certainly not a place for his son, the father maintained. His son, on the other hand, did not really wish to be with his father and was secretly hoping that he would be allowed to attend his mother's *Seder*.

R' Dovid Levin was consulted. As a nephew of the *Gadol Hador*, **Rav Yosef Shalom Elyashiv** *zt''l*, he knew that such a question belonged in his realm of his expertise, and he wasted no time detailing the *shaila* with all its complexities to his esteemed uncle. Surprisingly, Rav Elyashiv ruled that the boy should be taught many of the important *halachos* to do with *kashrus*, *Hilchos Pesach* and the *Leil HaSeder* - the *mitzvos* he must fulfill and *minhagim* he should follow - and then attend his mother's *Seder*. The boy was thrilled, deliriously happy for the first time in a long time. R' Dovid spent a few weeks teaching him the *halachos* he needed to learn and what he must do while at his mom's house.

A few days before *erev Pesach*, he arrived at her home, and was shocked to learn that his mother had fallen ill. Truly ill. Not just a fever or chills - she was seriously sick and could barely rise from her bed. Needless to say, her grand *Seder* feast was canceled, all the guests made other plans, and the only two people left were his sister and him. Well, there was no time to lose, so he quickly *kashered* the kitchen and prepared the food for *Yom Tov*. His sister helped him and they had fun playing house, preparing for *Chag HaPesach*.

That evening, just he and his sister sat together at the *Seder* table. He felt happy, in tune with the mood of the night, in control and took on the role of the man of the house. Together, they recited the *Haggadah* and sang the old traditional songs that they grew up. They ate *shmura matzah* and hand-grated *maror* and drank the four cups until they felt a little tipsy. But it was a real *Seder*. No arguing, no fighting, no complaining. They spoke about *Yetzias Mitzrayim* and about their current family situation. They enjoyed each other's presence and felt the warmth between siblings.

The young man returned home after the *Seder*, a changed individual. The *Seder* with his sister allowed him to recharge his spiritual batteries, reorganize his priorities, and his *emunah* and belief system took a huge jolt in the right direction. He began to learn better in *yeshivah* and his *davening* took on more meaning. He grew in *Ruchniyus* and became a true, *ehrliche Ben Torah*. Till this very day, he credits the *psak* of Rav Elyashiv and the *Seder* at his mother's home, with being the turning point in his life, a life that found its true calling in *Torah* and *mitzvos*.

וידרג ה' כל בכור בארץ מצרים מבכר אדם ועד בכור בהמה על כן אני זבח לה' כל פמר רחם הזכרים וכל בכור בני אפדה (שמת יג מו)

One of the many *mitzvos* given to us as a remembrance of the miraculous wonders that *Hashem* performed for Klal *Yisroel* while in *Mitzrayim*, is the *mitzvah* of *Pidyon Peter Chamor*. Unfortunately in today's day and age, this unique *mitzvah* to favor the first-born donkey is a rare occurrence. Hence, when it does happen, the event is an exceptionally festive event.

Such was the case in the Melbourne community, in Australia. The story began with two friends who attended a *shiur* in *Gemara* for more than 20 years, Berel Goldberger, a *Viznitzer chasid*, and Binyomin (Yumi) Friedman, a *Belzer chasid*. Berel and Yumi whilst learning (in *Kiddushin* 37a) about the *mitzvah* of *Pidyon Peter Chamor* and that it may be performed in *Chutz La'aretz* even today, decided to investigate the possibility of fulfilling this rare and unusual *mitzvah*. The first thing required was a suitable female donkey, one that had not yet produced any offspring. This they found in a donkey breeding farm in Canberra, Australia's national capital. To ensure that every step was done 100% *al-pi-halacha*, they consulted with the *Mara d'Asra*, **Rav Avrohom Zvi Beck** *shlit'a*, as well as **Rav Chaim Heimlich** *shlit'a*, a *dayan* of the *Kehilla* who helped in clarifying matters of *Halacha*. To perform the *Pidyon*, the donkey had to be legally purchased and owned by them. Since Canberra is several hundred kilometers away and a contemporary "*kinyan meshicha*" couldn't be performed, they opted to leasing the land from the farmer, known as "*kinyan agay karka*."

Then came the wait of over 12 months - the period of the pregnancy. Finally, the foal was born. But to the chagrin of the owners, they were called by the breeder and told that it was a female! Though disappointed, Berel and Yumi did not give up.